

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 7 maj 2024
(OR. en)

8830/24

CONUN 100
ONU 52
DEVGEN 54
ACP 44
COAFR 144
COLAC 52
COASI 62
COEST 243
CLIMA 164

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	7 maj 2024
till:	Delegationerna
Ärende:	Rådets slutsatser om små östater under utveckling - (Rådets slutsatser - 7 maj 2024)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om små östater under utveckling, som antogs av rådet vid dess 4021:a möte den 7 maj 2024.

Rådets slutsatser om små östater under utveckling

1. Europeiska unionen (EU) och dess medlemsstater välkomnar sammankallandet av den fjärde internationella konferensen om små östater under utveckling¹ den 27–30 maj 2024 i Antigua och Barbuda. Temat ”Med riktning mot ett resilient välstånd” är mycket relevant både för små östater under utveckling och för EU. EU välkomnar att 2024 har utsetts till internationellt år för små östater under utveckling, vilket ger en viktig möjlighet att integrera sådana östaters perspektiv i den internationella agendan.
2. EU har intensifierat sitt partnerskap med små östater under utveckling på politisk nivå samt med företrädare för det civila samhället och näringslivet. EU är fast beslutet att utveckla sitt samarbete med alliansen av små östater (Aosis) och dess presidium, som för närvarande leds av Samoa.

¹ 39 stater: Antigua och Barbuda, Bahamas, Barbados, Belize, Kap Verde, Komorerna, Cooköarna, Kuba, Dominica, Dominikanska republiken, Fiji, Grenada, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Jamaica, Kiribati, Maldiverna, Marshallöarna, Mikronesiska federationen, Mauritius, Nauru, Niue, Palau, Papua Nya Guinea, Samoa, São Tomé och Príncipe, Singapore, Saint Kitts och Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent och Grenadinerna, Seychellerna, Salomonöarna, Surinam, Östtimor, Tonga, Trinidad och Tobago, Tuvalu och Vanuatu. 18 associerade medlemmar av Förenta nationernas regionala kommissioner: Amerikanska Samoa, Anguilla, Aruba, Bermuda, Brittiska Jungfruöarna, Caymanöarna, Curaçao, Guadeloupe, Guam, Martinique, Montserrat, Nya Kaledonien, Samväldet Nordmarianerna, Franska Polynesien, Puerto Rico, Sint-Maarten, Turks- och Caicosöarna och Amerikanska Jungfruöarna.

3. Östaterna i Karibien, Stilla havet, Atlanten, Indiska oceanen och Sydkinesiska havet befinner sig i en avgörande position. Eftersom de till övervägande del är små, både geografiskt sett och i fråga om befolkning, kan alla chocker få oproportionerliga och till och med existentiella konsekvenser för deras samhällen, ekonomier och kulturer, särskilt för kvinnor och flickor, samt för andra i utsatta situationer såsom ursprungsbefolkningar och lokalsamhällen. I och med att de är öar, som ofta är låglänta och avlägset belägna, är de särskilt utsatta för de negativa effekterna av extrema väderförhållanden och långsamt framskridande fenomen förknippade med klimatförändringarna, såsom stigande havsnivåer och saltvatteninträngning. Små östater under utveckling är ännu mer än andra länder beroende av havet för sin ekonomi, för regleringen av sitt mikroklimat och för kultur och rekreation. De är därför extremt sårbara för effekterna av klimatförändringar, osäker livsmedels- och näringsförsörjning, havsföroreningar, förlust av marin biologisk mångfald, minskande färskvattenresurser, ökenspridning, kusterosion, markförstörelse samt olaglig, orapporterad och oreglerad fiskeverksamhet.
4. Även om det är de små östaterna under utveckling som står i frontlinjen är dessa frågor en utmaning och ett ansvar som rör alla FN-medlemmar, vilka i september 2023 samlades vid toppmötet om målen för hållbar utveckling för att bekräfta sitt åtagande att effektivt genomföra Agenda 2030 och dess mål för hållbar utveckling samt att upprätthålla alla dess principer. EU är fast beslutet att stödja arbetet i denna riktning. Vid toppmötet om stigande havsnivåer i september 2024 och vid FN:s nästa havskonferens i juni 2025 kommer FN:s medlemmar också att beakta de särskilda utmaningar som små östater under utveckling står inför.
5. EU erkänner den roll som små östater under utveckling spelar när det gäller att driva på en positiv utveckling, särskilt i kampen mot klimatförändringar och inom miljöskyddet. Små östater under utveckling har stått i främsta ledet när det gäller att hantera globala miljökriser, till exempel genom att skapa ”marina skyddsområden” i sina vatten och därigenom återställa livsmiljöer och skydda den biologiska mångfalden och genom att säkerställa hållbara blå ekonomier. Små östater under utveckling har också banat väg för mer inkluderande klimatåtgärder, politiska ramar och politisk kapacitet.

6. Vägen mot ökade handlingsmöjligheter för små östater under utveckling från 2014 har tillhandahållit en tydlig handlingsram genom sina 15 prioriterade områden. EU ser fram emot att samarbeta med de små östaterna under utveckling när det gäller genomförandet av de prioriteringar som ska fastställas i Antigua och Barbuda. Under perioden fram till nästa konferens (2034) krävs det fokuserade och kontinuerliga åtgärder.
7. EU välkomnar det föreslagna flerdimensionella sårbarhetsindexet och efterlyser ett snabbt godkännande av det, eftersom små östater under utveckling står inför utvecklingsutmaningar och sårbarheter som inte i tillräckligt hög grad återspeglas i de allmänna nationella inkomstindexen såsom BNP och BNI per capita. Genom insamling av fler och disaggregerade data kan det flerdimensionella sårbarhetsindexet ge en bättre förståelse som stöd för beslutsfattandet. EU uppmanar alla utvecklingsinstitutioner att bygga vidare på detta nya verktyg för att på ett bättre sätt integrera sårbarhetsfaktorer i sina analyser och åtgärder. EU hoppas samarbeta med alla sina partner för att säkerställa att utvecklingsländernas särskilda behov erkänns och tillgodoses.
8. EU välkomnar den resolution som antogs av FN:s generalförsamling den 21 december 2020 om den vart fjärde år genomförda övergripande politiska översynen av FN-systemets operativa utvecklingsverksamhet och är redo att delta i förhandlingarna om nästa översyn för att säkerställa att FN:s utvecklingssystem fortsätter att öka stödet till små östater under utveckling.

9. EU och dess medlemsstater är fast beslutna att spela en konstruktiv roll före, under och efter den fjärde internationella konferensen om små östater under utveckling (SIDS4-konferensen) när det gäller samtliga prioriteringar som anges i utkastet till slutdokument. I detta syfte kommer de att fortsätta samarbeta med partner som också har åtagit sig att arbeta till förmån för små östater under utveckling, särskilt Förenta nationernas undergeneralsekreterare och höga representant för de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små östater under utveckling samt FN:s avdelning för ekonomiska och sociala frågor. EU välkomnar att FN:s kontor för utvecklingssamordning i oktober 2021 inrättade ett lokalt samordningskontor och en FN-landenheter för Mikronesien, som omfattar Mikronesiska federationen, Kiribati, Nauru, Palau och Marshallöarna. EU lovordar arbetet i FN:s styrkommitté för partnerskap för små östater under utveckling när det gäller att främja partnerskapen. Med tanke på mångfalden av små östater under utveckling är det också viktigt att samarbeta på regional nivå och med regionala organisationer för små östater under utveckling.

10. EU uttrycker sin stora uppskattning för det nära partnerskapet med små östater under utveckling i FN:s klimatförhandlingar. EU värdesätter de små östaterna under utveckling som viktiga partner när det gäller att lyfta fram behovet av omedelbara, brådskande och påskyndade åtgärder, vilket understryks i rapporterna från FN:s klimatpanel, den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster och den internationella resurspanelen. EU välkomnar COP28-beslutet om den globala översynen. EU och dess medlemsstater har haft ett nära samarbete med små östater under utveckling för att uppnå COP28-resultaten, bland annat en rättvis, välordnad och jämlik omställning från fossila bränslen i energisystemen och påskyndade åtgärder under detta avgörande årtionde. EU och dess medlemsstater kommer att fortsätta att stärka samarbetet med sina partner när det gäller att utveckla och genomföra ambitiösa nationellt fastställda bidrag som på ett effektivt sätt tar itu med de åtaganden som gjorts inom ramen för den globala översynen, inbegripet utsläppsminskningssmål för hela ekonomin i linje med en begränsning av den globala uppvärmningen till 1,5 °C, samt när det gäller genomförandet av det förstärkta Lima-arbetsprogrammet. EU välkomnar beslutet om det operativa genomförandet av nya finansieringsarrangemang, inbegripet en fond för att hjälpa utvecklingsländer som är särskilt sårbara för klimatförändringarnas negativa effekter att hantera förluster och skador. EU och dess medlemsstater har utlovat betydande stöd till fonden och till befintliga finansieringsarrangemang som stöder länder som är särskilt sårbara för klimatförändringarnas negativa effekter när det gäller att hantera förluster och skador. EU är fast beslutet att idka nära samarbete med sina partner för att påskynda och dra nytta av den gröna omställningen och stödja genomförandet av globala åtaganden. EU är övertygat om potentialen hos förnybar energi, inklusive havsbaserad förnybar energi, med avseende på den havsbaserade ekonomin och andra områden som är viktiga för en hållbar utveckling. EU uppmanar G20-medlemmarna att leda arbetet i detta avseende, eftersom de står för nästan 80 % av de globala utsläppen och har en central roll när det gäller att hantera miljöutmaningar.

11. Genom våra gröna partnerskap och vårt samarbetsstöd stöder EU små östater under utveckling i genomförandet av det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald. Vi har en gemensam syn på skyddet och återställandet av haven, som bland annat bör förverkligas genom en snabb ratificering och ett snabbt ikraftträdande och genomförande av avtalet om biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion och genom att man förbereder ambitiösa åtaganden inför FN:s tredje havskonferens i Nice i juni 2025. EU och dess medlemsstater erkänner betydelsen av Förenta nationernas havsrättskonvention (Unclos), som utgör den rättsliga ramen för all verksamhet i oceanerna och haven. Alla EU-medlemsstater var medförslagsställare till FN:s generalförsamlings resolution 77/276 med en begäran om ett rådgivande yttrande från Internationella domstolen om staters skyldigheter i fråga om klimatförändringar. EU kommer också att ha ett nära samarbete med små östater under utveckling, vars försörjningsmöjligheter i särskilt hög grad påverkas av plastföroreningar, för att före utgången av 2024 slutföra förhandlingarna om ett ambitiöst internationellt rättsligt bindande instrument för att få ett slut på detta gissel. EU och dess medlemsstater framhåller vikten av att uppnå markförstörensneutralitet senast 2030 och välkomnar COP16 för FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning, som anordnas i Saudiarabien, som ett tillfälle att påskynda nationella och globala åtgärder för marksanering, markhälsa, resiliens mot torka och den gröna omställningen.
12. Lika tillgång till fördelarna med digitalisering, den digitala omvandlingen av samhället, vetenskap, teknik och innovation, tillsammans med likvärdig utbildning av god kvalitet, erbjuder stora möjligheter att främja en inkluderande socioekonomisk utveckling, bland annat genom utökad handel för att motverka de negativa effekterna av ett avlägset läge. På denna grund kan det också vara lättare att fastställa, genomföra och övervaka ambitiösa nationellt fastställda bidrag och stödja anpassningen till klimatförändringarna. Genom plattformen Digital for Development (D4D Hub) arbetar EU och dess medlemsstater för att främja dialogen med partnerregioner, bland annat Karibien och Stilla-havsområdet, i syfte att främja en människocentrerad och hållbar digital omvandling.

13. EU och dess medlemsstater stöder de pågående insatserna för att reformera den internationella finansiella arkitekturen och de multilaterala utvecklingsbankerna, med utgångspunkt i färdplanen för Parispakten för folken och planeten (4P-pakten) och Bridgetownagendan 2.0. Vi ser fram emot diskussioner om reformer, bland annat i samband med toppmötet om framtiden och den fjärde internationella konferensen om utvecklingsfinansiering, som ska hållas i Spanien 2025.
14. Målet måste vara att genom en global insats mobilisera de nödvändiga resurserna från alla källor för ett fullständigt och påskyndat genomförande av Agenda 2030 och Parisavtalet, bland annat genom att öka likviditeten och på bästa sätt utnyttja den knappa subventionerade finansieringen. Det finns ett gemensamt intresse av att på ett bättre sätt ta itu med globala utmaningar och ojämlikheter, och av att skydda globala kollektiva nyttigheter, för att säkerställa att inget land behöver välja mellan att bekämpa fattigdom och att ta hand om planeten. I detta avseende stöder EU och dess medlemsstater utvecklingen av innovativa finansieringsinstrument såsom skuld klausuler för klimatresiliens för de mest sårbara länderna.
15. EU är sedan länge en partner för små östater under utveckling och stöder dem i att uppnå målen för hållbar utveckling. EU är redan nu tillsammans med sina medlemsstater, inom ramen för Team Europe, den största givaren till små östater under utveckling och har under 2022 gett mer än 1,2 miljarder euro i finansiering i form av bilateralt offentligt utvecklingsbistånd och bidrag som kanaliserats genom multilaterala organisationer. Inom ramen för Global Gateway samarbetar EU och dess medlemsstater genom en Team Europe-strategi med små östater under utveckling, genom investeringar i digital teknik, miljö, klimat och energi, transport, hälsa samt utbildning och forskning. EU finansierar utvalda strategiska flaggskeppsinitiativ som gynnar små östater under utveckling, såsom det globala initiativet för gröna obligationer, den grönbå alliansen för Stilla havsområdet och insatser för att ta itu med hotet från sargassoalger i Karibien. Europeiska investeringsbanken har (enligt siffror från december 2022) beviljat 3,47 miljarder euro i finansiering till små östater under utveckling i form av kreditlimiter till lokala kreditinstitut. Med denna finansiering stöder man små och medelstora företag, infrastrukturinvesteringar samt sektorerna för energi, tjänster, hälso- och sjukvård, utbildning, jordbruk och fiske. EU finansierar också ett stödprogram på 35 miljarder euro för små östater under utveckling och kustländer i Afrika, Karibien och Stilla havsområdet, inbegripet Biospace-programmet i Karibien, Bioscape-programmet i Stilla havsområdet och stödet till partnerskapsfonden för kritiska ekosystem i västra Indiska oceanen.

16. Inom ramen för sitt humanitära katastrofberedskapsprogram har EU under tre årtionden stött en förstärkning av de nationella myndigheternas och lokalsamhällenas kapacitet att förutse, reagera på och återhämta sig från effekterna av naturkatastrofer, som små östater under utveckling är särskilt utsatta för. Samarbetet på detta område kommer att intensifieras genom ingåendet av ett samförståndsavtal om katastrofriskhantering mellan EU och Latinamerika och Karibien, som ska undertecknas 2024, och inledandet av en rad dialoger mellan EU och Latinamerika/Karibien om katastrofberedskap. EU erinrar om vikten av att stödja FN:s generalsekreterares initiativ för tidig varning för alla, särskilt att täppa till stora dataluckor när det gäller väder- och klimatobservationer från små östater under utveckling, säkerställa att varningarna är anpassade till lokala behov och sprida dem till lokalbefolkningen.
17. Utöver detta arbetar EU genom Global Gateway för att locka och mobilisera investeringar från den privata sektorn i små östater under utveckling. Att mobilisera den privata sektorns investeringskapacitet är en strategisk prioritering som eftersträvas genom att man förbättrar företags- och investeringsklimatet, undanröjer tekniska handelshinder, säkerställer lika villkor och använder finansiella verktyg för att attrahera medel. Genom denna åtgärdsram ger Europeiska fonden för hållbar utveckling plus (EFHU+) genom institutioner för utvecklingsfinansiering garantier för investerare i den privata sektorn.

18. Det nya partnerskapsavtalet mellan EU och dess medlemsstater och medlemmarna i Organisationen för stater i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet (Osaks) undertecknades i november 2023. Detta avtal är särskilt relevant för små östater under utveckling, eftersom nästan alla är medlemmar i Osaks. Det fastställer en hög ambitionsnivå för samarbetet mellan EU och Osaks när det gäller centrala gemensamma principer såsom mänskliga rättigheter, demokrati, fred och säkerhet, mänsklig och social utveckling, klimatförändringar och miljö samt migration och rörlighet. För små östater under utveckling erbjuder partnerskapsavtalet en ram för att påverka och driva på globala initiativ och för att utnyttja och bygga upp samförstånd i de frågor som är viktigast för dem, med EU och på global nivå, i en anda av partnerskap. De tre nya regionala protokoll som ingår i partnerskapsavtalet kommer att underlätta ett utbyte och samarbete som är anpassat till behoven och dynamiken i varje region. Denna nya strategi möjliggör ökat samarbete mellan alla regioner i frågor som är viktiga för små östater under utveckling, såsom klimatförändringar, miljöskydd och världshavsförvaltning. De avtal om ekonomiskt partnerskap som EU har undertecknat med sina partner har haft en positiv inverkan på de berörda ländernas ekonomier. 21 av de 33 Osaks-stater som har avtal om ekonomiskt partnerskap med EU är små östater under utveckling. EU välkomnar Niue, Tonga och Tuvalu, som är på väg att slutföra sin anslutningsprocess, till avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och Stillahavsområdet. Utöver det befintliga samarbetet ser EU fram emot att utveckla ett övergripande och ömsesidigt fördelaktigt förhållande till små östater under utveckling. EU kommer att arbeta för att främja samarbetet mellan små östater under utveckling och andra öar, särskilt med EU:s yttersta randområden och utomeuropeiska länder och territorier, med vilka de delar vissa gemensamma egenskaper.
19. Framöver kommer EU att bygga upp sitt partnerskap med små östater under utveckling genom samarbete och dialog, bland annat i fråga om globala utmaningar, och genom att erbjuda tekniskt stöd och stöd till kapacitetsuppbyggnad, på grundval av överenskommelser som ingåtts vid toppmötet om målen för hållbar utveckling 2023 och vid SIDS4-konferensen. På detta sätt kan man säkerställa ett framgångsrikt toppmöte om framtiden i september 2024 och beakta resultaten vid den fjärde konferensen om utvecklingsfinansiering.

20. EU ser fram emot SIDS4-konferensen och nästa handlingsprogram för små östater under utveckling med ett meningsfullt deltagande av alla berörda parter, inbegripet det civila samhället, den privata sektorn, den akademiska världen och de unga. Vi är redo att bidra till genomförandet av handlingsprogrammet, genom samarbete inom prioriterade områden såsom klimatförändringar, energi och miljö, den blå och den gröna ekonomin, inkludering av små östater under utveckling på de globala marknaderna, offentligt utvecklingsbistånd samt enklare tillgång till klimat-, utvecklings- och anpassningsfinansiering och investeringar.
